

El fòrum de les idees

Va començar sent universal i de les cultures. Després va passar un llarg període d'hivernació, en què la indefinició del projecte va acabar generant una delicada pregunta sobre la viabilitat i la conveniència de la seva realització. Mentrestant, els mitjans de comunicació, la societat civil, els intel·lectuals i els polítics van protagonitzar certs debats d'envergadura sobre l'enigmàtic esdeveniment. Paradoxalment, la incertesa d'aquella iniciativa va acabar tenint un aspecte positiu: va fer que la gent –no només els intel·lectuals– en parlés. En aquest sentit, si l'objectiu més profund del fòrum era l'establiment d'un gran debat, d'un diàleg global no coartat pels límits habituals de les grans trobades internacionals, hom pot afirmar que la iniciativa ha pagat la pena.

A diferència del que passava entre final dels anys seixanta i començament dels anys setanta, el nou ordre internacional requereix un debat més cultural que no pas estrictament ideològic. El debat intercultural té unes regles pròpies, força allunyades de la vella confrontació entre intel·lectuals marxistes i liberals que va arribar al seu clímax fa tres dècades. Implica, per força, la participació de persones i grups que habitualment han quedat al marge dels grans debats, com en el cas de les cultures minoritzades. Benvinguda sigui, doncs, una iniciativa que, a la vegada, constitueix un repte de grans dimensions: atesa la complexa –o confusa– situació internacional, sembla evident que els ciutadans desitgen respostes que, si més no, els permetin orientar-se. Els terribles fets de l'onze de març a Madrid, l'estat de convulsió constant en què es troba l'Iraq ocupat, etc., susciten grans preguntes i reclamen també grans respostes. La majoria tenen a veure amb la necessitat d'un acostament efectiu entre cultures que permeti de conjurar les profecies més pessimistes sobre el xoc de civilitzacions. Sense una determinada perspectiva històrica, les preguntes no resultaran prou assenyades i les respostes no podran anar més enllà de les contingències del moment.

L'anterior número d'IDEES –el monogràfic intitulat *Signatures pendents: la incòmoda herència del segle xx*– havia volgut aportar el seu gra de sorra al gran debat obert pel Fòrum 2004, atorgant prioritat a les preguntes més que no pas a unes respostes que, de moment, encara són incertes. Enllaçant amb aquesta temàtica, en aquest número d'IDEES, el 21, la secció «Discussions» recull dues visions complementàries sobre el Fòrum 2004, que assenyalen i critiquen les seves insuficiències de fons i els seus defectes de plantejament i/o execució, alhora que valoren els seus encerts.

Finalment, volem recordar que el Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC) dirigeix un dels diàlegs del Fòrum 2004: «La riquesa ètica de les nacions. Valors i desenvolupament social», que tindrà lloc el cap de setmana del 24 i 25 de juliol d'enguany, i que comptarà amb la participació, entre d'altres, dels següents ponents: Jordi Pujol, Thomas J. Donaldson, Adela Cortina, Avishai Margalit, Josep M. Lozano, Jette Steen Knudsen, Alain Gagnon, Rebeca Raposo, Fred-Olav Sørensen, Carles Boix, Vidaluz Meneses i Àngel Castiñeira. Convidem tots els amics i amigues d'IDEES a ser-hi i a debatre amb nosaltres la qüestió de fons que volem plantejar en aquest diàleg: que la viabilitat econòmica, social i política d'un país no és possible sense l'assumpció pràctica –per part de la majoria dels seus ciutadans– d'una sèrie de valors fonamentals; i que, per tant, no podem entendre el desenvolupament d'una societat –tampoc econòmicament ni nacionalment– sense el conreu d'aquests valors.